

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, osmrtinice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON številka 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik

konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija

lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Ptošno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti.)

Poročilo generala Saharova.

PETROGRAD 1. (Uradno.) Brzobjavne vesti generala Saharova od večerj poročajo: Japonski oddelki sprednje straže, ki je bil preganjan iz soteske, oddaljene 10 kilometrov od Činka čena, se je umaknil v drugo sotesko, oddaljen dva kilometra proti jugu ter se je tam utaboril. Danes zjutraj so naše čete napadle Japonce, ki so se po kratkem toda trdovratnem odporu v vsej taglici umaknili.

Boji okoli Port Arturja.

TOKIO 1. Japonski glavni stan pred Port Arturjem poroča: Oblegovalna armada je dne 30. novembra zjutraj pričela obstre ljevati »203 metre visok hrib«. Več napadov je bilo valed trdovratnega odpora sovražnika odbiti. Ob 7. uri, potem, ko so dospeli ojačenja, je bil zaseden vrh hriba. Japonske čete, ki so prodirale proti severo-vzhodnemu obronku, so tudi napadle Ruse, in ob 8. uri so si Japonci osvojili firt, ki se nahaja na vrhu hriba. Rusi so pustili na vzhodni strani kupe mrličev. (In Japonci? Op. ured.)

LONDON 1. »Daily Telegraph« poroča iz Čifa od 30. nov.: Japonci so dne 29. t. m. po noči pričeli zopet s silnim obstreljavanjem. Glasom poročil, dospelih v Čifu je prišlo pri naskoku na firt Erlungšau in na »203 metre visok hrib« ponovno do bojev z Japonci. Zgube so bile ogromne.

V glavnem stanu oblegovalne armade so izjavili, da je od početka oblegovanja do sedaj padlo pred Port Arturjem 25.000 Japoncev.

TOKIO 30. (10. ura zvečer.) Cesarški glavni stan je objavil, da je japonska kolona, ki je navalila na »203 metre visok hrib«, dne 30. t. m. ob 10. uri dopoldne na že zasedenih nasipih blizo vrha prodirala dalje. Ko je bilo to poročilo odposlano, se je boj nadaljeval na južnem delu utrdb. Dne 30. t. m. ob 7. uri zvečer je trajal boj na vrhu hriba dalje.

TOKIO 1. (Reuterjev biro) Japonci so osvojili »203 metre visok hrib« ter ga držé zasedenega.

Brzobjavne vesti.

Poslanec Offermann.

DUNAJ 1. Posl. brnske trgovske zbornice baron Offermann, ki je večerj v zbornici govoril za ravnopravnost vseh narodov, je izstopil iz nemške napredne stranke.

Italijanski parlament.

RIM 1. Zbornišča dvorana in tribune so gusno napolnjene. Vlačni kandidat Marcora je bil z 292 glasovi izvoljen predsedni-

PODLISTEK.

62

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C. — 6.

VI.

— Isa! Isa! je vskliknil Ivan bolešno ter privel dte k sebi, poljubil je na čelo ter se začel vpenjati žnjim v breg.

Iz globine od potoka je bučal hrup. Mladenič je dobro razločeval, da se ljudje ob mlinu obupao bijejo. »Mahajte po Kapitljoih! Pobijte Gričane!« se je razlegalo v noč. Mile tožbe in jezao tuljenje se je razlegalo na daleč pod bregom, ko so je mladenič, noseči dte, med grmovjem vpenjal po bregu. Med plamenom so letele sem in tja črne, male sence pretepajočih se ljudij. »Ubijte Gričane!« je postajalo slabše in sla-

kom zbornice. Socijalist Costa je dobil 29, Biancheri in Fortis po en glas, 113 volilnih listkov je bilo praznih.

Kardinal Puzyna.

RIM 1. Papež je vsprejel danes v ardi jenci krakoveškega knezoškofa kardinala Puzyna.

Ministerska kriza.

BELIGRAD 1. Ministri za uk, pravo sodje in javna dela so podali ostavko valed razpora med radikalnimi frakcijami.

Smrtna kosa.

BUDIMPEŠTA 1. Poslanec Bevetby je danes umrl.

PARIZ 1. Znan slikar Gaemelli je danes v Mentore umrl.

Trgovinska pogodba z Nemčijo pretrgana!

Ko so se nedolgo temu vršila pogajanja med Italijo in Avstro-Ogrsko za sklep nove trgovinske pogodbe, poslala je bila poslednja v Rim — kakor je običajno ob takih prilikah — le svoje strokovne referente in posredovalce.

V Berlinu so pa smatrali to pot umestnim, da zaprično pogajanja na pompozno osčin in so v ta namen četi referentov na čelu poslali na Dunaj samega državnega ministra, grofa Posadowskega. Bržkone so menili v Berlinu, da bodo s takim pompom še posebno impanirali, tako, da Avstro-Ogrska položi glavo na kladu in da v božjem strahu podloži svoje vitalne gospodarske interese pod sekuro berlinskega načrta nove pogodbe in novih carinskih tarifov, že radi tega, ker jih je prezentiral na Dunaju sam državni minister, grof Posadowsky.

Zaračunili so se. Avstrijski posredovalci so izjavili odlečno, da Avstro-Ogrska absolutno ne more vprejeti nemških predlogov, a zaključek enomesečnih pogajanj je bil ta, da je slednjič avstro-ogrsko ministerstvo za vnanje stvari tudi formalno obvestilo nemško poslanstvo na Dunaju, da Avstro-Ogrska ne more vprejeti nemških predlogov.

Kar je zahtevala nemška vlada, to bi ne bilo le velik gospodarski poraz za Avstro-Ogrsko, ampak tudi žaljenje. Celó »Neue Freie Presse«, ki je vendar vsikdar v ek stazi za čim tesneje razmerje do Nemčije, je izražala, da med tem, kar zahteva Nemčija od nas, in med tem, kar bi nam hotela privoliti, je razmerje — 6 : 1. Vsakega zasebnika, ki sklepa take pogodbe, je treba smatrati blaznim zapravljivcem in oblasti ga morejo po vsej pravici staviti pod kuratelo. A kaj naj bi rekli se le o vladi, ki bi izvršila takovo izdajstvo na življenskih gospodarskih interesih države, kateri je ta vlada prisegla zvestobo, in katera prisegga jo veže, da skrbi za blaginjo svojih državljanov?!

beje kakor glas umirajočega. Da, Živan je zmogel kmets! Kapitelska mrtva trupla so pokrivala pogorišče mlinar in so plavala po potoku v temni noči.

Sedaj je dečko z detetom dospel na vrh, a sledil mu je verno zvesti pes, ki je sedaj postajal ter obračal glavo proti mlinu in je na to bolešno zasivil.

Po ulicah, tighih mesta je bilo vse prazno. Samo vasko toliko je letel kakov stražar kakor črna senca iz vseh hiš so bili odišli možki in ženske na mestni zid nad potokom. Srah in groza sta pretresala vsako srce mestno, ko se gledali z zida to krvavo zmešajavo, to krvavo borbo, ko so slušali ob toženju zvona kletve, ječanje, vpitje v noč. Možki so stali razvrščeno po ohih pod orožjem pri Kamenitih vratih in čakali, da naskočijo, ako bo sila. Samo nemški čevljarji so čuvali svoj breg pri potoku.

Ko je Ivan dospel do Kamenitih vrat, co ga obstopili oboroženi meščani.

— Ti, Ivane?!

— Od kod?

— Čemu nosiš to dte?

V kolikor se doznae o podrobnostih nemških predlogov, bi pomenjali isti definitivno pogodbo za našo zgodovinsko-znamenito sladno industrijo in za lesno industrijo, ki preživlja tisoče in tisoče ljudij izlasti v goratih krajih. Velikansko škodo bi trpela tudi naša domača živinoreja. Hud udarec bi za dobila tudi naša trgovina z ječmenom. Iz kratka: nemški predlogi ne zahtevajo nič več in nič manje, nego da se avstro-ogrski sgrarce vrže kakor plen v žrelo nemškemu sgrarcu!

V take predloge seveda ne morajo privoliti zastopniki Avstro-Ogrske, ako imajo le iskrico vesti v sebi, pa naj so sicer še tako navdušeni »zavezaiki« Nemčije.

Tako stojimo pred dejstvom, da so po gajanja ostala brezuspešna in da se je nemški državni minister se svojim štabom po enomesečnih prizadevanjih povrnil v Berlin praznih rok. To je senzacija dneva. In ker so se ta pogajanja — kakor že rečeno — uprizorila s posebnim, nenavadnim pompom, je temu primerno tudi senzacija velika. Danes je le toliko gotovo, da Nemčija odpove naši monarhiji dosedanje pogodbe, ki steče potem koncem leta 1905. Istotako pa ni dvomiti, da se bo trudila diplomacija, da najde formo, po kateri bi se dala stikniti zopet oba konec raztrgane niti pogajanj.

Vsekako je velezanimiv na gospodarskem polju fakt, da je prišlo do take disonance med zaveznicama: Avstro-Ogrsko in Nemčijo. Provročila ga je Nemčija na vsaki način, držča se menda starega Bismarčkovega diplomatskega pravila: da je tudi proti državi, s katero se je v politični zvezi, smeti voditi gospodarsko vojno. O tem pa je šla Nemčija že skrajnega v svoji zavratnosti nasproti svoji politični zaveznici. Hitela je, da je sklenila že poprej trgovinsko pogodbo z Rusijo. Ta pogodba je brez dvoma zelo povoljna za Nemčijo, kajti obstoječa okolnosti dajajo Nemčiji široko polje, da more služiti svojim trgovinskim, osobito pa industrijalnim in maritimnim interesom na račun Rusije.

Ali po rimskem pravilu »eo ut des« je naravno, da je morala tudi Nemčija dati Rusiji nekatere koncesije, ki jih poslednja nujno potrebuje sedaj in jih bo potrebovala že lepo številno let. Sedaj pa hočemo povedati, kar smo nameravali in kar involvira grdo nemško zavratnost. Nemčija je držala koncesije, ki jih je dovolila Rusiji, strogo tajne in jih je zamolčala. Sioji celó fakt, da je izrečno zahtevala od Rusije, naj določila pogodbe ostanejo tajna! In zakaj? Po principu jednega dovoljenja največjih ugodnosti državam bi morala Nemčija dovoliti iste koncesije tudi Avstro-Ogrski! V tem grmu tiči zajec nemške zavratnosti: da bi se izognila temu in da bi še tu kolikor le možno očko-

— Ranjen si!

— Ali se naši drže?

— Tvoj mlin gori.

— Kje ti je oče? Kje mati?

— Oče? Mati? je odgovoril mladenič potrto, sta pod pepelom razsutega mlinar, mrtva; da dragi ljudje, mrtva! Vse sem izgubil. Samo to nadoležno dekletce in ta zvesti pes sta mi ostala na svetu; za njiju iščem sedaj pribežališča.

— Prokleti krvniki! je zakričal mesar Vašaš, udarši s sekuro ob zemljo, čemu stojimo tu, zakaj čakamo?

— Da, čemu čakamo? Udarimo tudi mi! so se razvneli ljudje in oistro orožje je zašvenketalo na tlaku.

— Nehajte! jih je zaustavil pisar Tomo taka je zapoved, tako je določil sodnik z Živanom. Mi stojimo tu, da branimo svoje zidove, ako bi vrage napadli.

— Piar! se je obrnil Ivan k Tomi. Vzemi to dte! Drži je! Ne morem dalje. Rama me peče. In izročivši Iso pisarju, klonil je na kamen kraj vrat, spustil obraz v ulani in je tožil silno vzdihovaje.

dovala našo monarhijo in jo izmorgula, je hotela zamolčati in potajiti koncesije, kijih je že dovolila Rusiji.

Ali na drugi strani je zopet velik politični interes, ki veže Rusijo tudi na Avstrijo in, recipročno, to poslednjo na Rusijo. Po naravni in logični verjetnosti ima Rusija iskrenih obzirov do naše monarhije. Saj je ta danes generalni konzul ruskih interesov na Balkanu in osobito v Carigradu. Zelo verjetno je torej, da je Rusija v diplomatski formi, če tudi ne čisto, informirala dunajske kroge o vsebini trgovinske pogodbe, sklenjene med Rusijo in Nemčijo. Če to domnevanje odgovarja resnici, bi imeli ključ za razrešenje sicer težko umljivega dejstva: zakaj da so se to pet na Dunaju daleč preko sicer navadne mere trdo in energično držali nasproti berlinski prepotenci! Sapienti pauca.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 1. decembra 1904.

Sedaj mora svet dan na dan čitati japonske brzobjavke o japonskih »vapehih«. Mi nismo nikdar trdili in ne trdimo danes, da Japonci ne dosejajo nikakih vpehov. Vprašanje je le: kaki so ti vpehi? Pojm je jako elastičen. Glavno je, da li so Japonci že dosegli takih vpehov, jeli njihovo oblegovanje trdnjave že toliko napredovalo, da je vsaj kolikor toliko opravičena nada, da si prisvoje trdnjavo poprej, nego se izvrši dogodek, ki se bliža bliznito, ovd g d d k, ki — kakor je plastično pokazal naš sotrudnik-veščak — temelito spremeni vse vojno položaj in ki donese, če že ne usrobojenje, pač pa izdatno razbremenjenje trdnjave?!

Kakovi so torej dosežanji vpehi Japoncev? Na to vprašanje odgovarja dejstvo, da niso dosejali Japonci vzeli niti enega glavnih fortov, ki sestavljajo pravo fortifikacijsko moč trdnjave. Vzeli pa so tu pa tam kakov utrdbo postirano pred glavnimi forti. Vsaki fort tvori središče skupini držnih utrdb druge vrste, ki se med seboj spopolnjujejo, a so obenem tudi samostojne. S tam je dokazano, da se morejo medsebojno podpirati, a da vendar eventualna izguba jedne teh utrdb druge vrste nič ne škoduje drugim utrdbam in skupnosti. Za prvimi glavnimi forti je še druga obrambena črta, ki se zopet opira na drugi pas fortov. A med vsemi utrdbami je kaj unetno prirejenih vse polno ovir, ki zadržujejo napadalec. To so n. pr. nasipi, globoki jarki, žice itd. Če torej niso Japonci v takih mesecih vzeli niti enega glavnega firta, je li misliti, da bi se jim sedaj v kratkem poldrugem mesecu posrečilo vzeti vse glavne forte? Naskoki na te bodo zabavali še drugačnih žrtv, nego so jih imeli Japonci že

— Vse je izgubljeno, vse! Oh! Oče moj! Mati moja! Da bi le umrl tudi jaz, da bi le umrl!

— Ali povej vendar! — ga je vprašal Vašaš.

— Ne vprašuj ga, mu je segel pisar v besedo, vidiš, da mu teče kri, da ne more. Poiščite raje zdravnika.

— Pusti, Tomo, je namignil mlinar z roko, bo že bolje. Ali dobri ljudje, rečite mi, ali ste videli Jelo Bankovičko? Poiščimo jo! Evo, temu bednemu detetu, moji Isi, treba strehe, naga je.

— Jela je na zidu, videl sem jo malo poprej, je zaklical nekdo iz čete.

— K njej me! sprovedi, Tomo, k njej ponesi dte, je dahnil mladi mlinar ter se zvrnil vznak v nezavesti. V hipu so meščani vrgli kopje od sebe in so odnesli mladeniča na stanovanje »turnarja« Kamenitih vrat. Tomo pa je odišel iskat Jelo da jej izroči Iso. Grenko in mlo je jokala mala, ježno in zamolklo so zvonili zvonovi nad nesrečnim mestom.

* * * (Pride še.)

dosedaj, in bodo torej numerično bolj in bolj oslajeni, nerazmerno bolj nego posadka, ki je pripravljena braniti se, dokler ne pade zadnji mož.

General Steselj.

Iz Londona poročajo, da se je general Steselj v nekem pismu, datiranem od 14. novembra, izjavil, da ima, včevši ranjence, še 32 tisoč mož in da nikakor ne misli kapitulirati, ampak da se hoče braniti do skrajnosti.

Hulska afera.

Ameriške zvezne države odpošljejo v mednarodno preiskovalno sodišče glede hulske afele kontreadmirala Charlesa H. Devessa.

Kakor se obče meni, utegne Avstro-Ogrska odposlati v razsodišče admiralu Spauna, bivšega poveljnika avstrijske vojne mornarice.

Hrvatsko-slovenski poslanci v deželni zboru istrskem za pravo našega jezika v cerkvi.

(Dalje.)

Ni torej nikakoga dvoma, da je bil odobren od sv. Stolice rimski Obrednik na hrvatskem jeziku, kateremu se je dogotavljal tretje izdaje, in ki je, urejeno po nalogu sv. zbora de Prop. Fide, ko so bile premagane vse nasprotnosti in ko je bila tiskovna prevoja potrjena po zaderskem nadškofu, izišlo tiskom istega zbora v letu 1903, prevideno z »imprimatur« magistra sv. palače. To tretje izdaje rimskega obrednika na hrvatskem jeziku, odobrenega od sv. Stolice leta 1640 v neoporečno porabo v pokrajinah, obljubljenih od Jugoslovanov, obelodanjeno po resnem pretresanju po skrbi iste sv. rimske stolice potom sv. zbora de Prop. Fide, bilo je razprodano in razpečano že leta 1893, tako, da je danes težko možno dobiti le en sam primer. Tolika potreba istega se je občutila v naših krajih!

Tako se je to tretje izdaje rimskega obrednika na hrvatskem jeziku razširilo tudi po župnijah škočije Trsta in Kopra, v katerih je bilo v veljavi hrvatsko bogoslužje. Poslužujoči se istega, kakor v prejšnjih dobah prvih dveh izdaj, delili so se vernikom vsi sv. zakramenti in hrvatskim narodnem jeziku, kakor tudi apostolski blagoslov v smrtni uri, recitiranje oficija za mrtve (kar pravno tudi v prvi vrsti spada na obrednik), litanije Svetnikov v prošnjah dneht, in v uverjenju, da, čim ni bilo, vzle vsem prijavam, došlim iz Poreča, to izdaje zabranjeno od sv. Stolice, marveč odobreno, se more isto nekažnjeno rabiti po vseh onih krajih, v katerih sta bili v rabi prvi izdaji istega obrednika. Ker brez rimskega obrednika na hrvatskem jeziku mi niti ne moremo biti, razum, da se hoče s potezo peresa zrušiti vso ono minolost skoro enajst stoletij krščansko-nabožnega življenja našega naroda, nekdanj počeščenega od sv. Stolice z naslovom: *antenu rale Christianitatis!* (predzidje krščanstva.) (Zvršetak pride.)

O položaju v Avstriji.

Izginila je menda zadnja nada, da bi državni zbor prišel do delovanja. V namen kaknega sporazumljenja glede programa temu delovanju se je bil priredil sestanek načelnikov posamičnih klubov. Toda tudi ta poskus je popolnoma zgrešil svoj namen, ker se ga niso udeležili ravno oni, radi katerih je bil prav za prav vzprijet. Čehi se niti udeležili niso posvetovanja, dočim so iniciatorji ravno na to opirali svoje nade, da morda Čehi podajo kako izjavo, ki bi mogla biti v začetno točko za kakovo sporazumljenje.

Ta nada se ni uresničila, čemur se pa ne smemo čuditi, ko je mož takega vpliva, kakoršen je dr. Kramář v češkem klubu, odločno proti temu, da bi sedaj odjenjavalo ali transgiral. Ostaja tolej pri tem, da bodo Čehi tudi nadalje obstruirali vse predloge brez izjeme in bodo zahtevali, naj zbornica razpravlja najprej o neštivilnih uleženih najnujnih predlogih. Naš parlamentarni voz stoji torej tam, kjer je stal, ko se je zadnjič razšel državni zbor.

Italijanske — besede.

V debat, ki se silno dolgočasno vleče v zbornici poslancev na Dunaju, je spregovoril tudi tržaški zastopnik dr. Atilij Hortis. Mož je govoril lepo, in težko bi mu bilo prigovarjati s stališča pravčnosti in svobodo

in pravicoljubja, seveda, ako abstrahiramo od zahteve, da se mora italijansko vseučiliščno vprašanje brezpogojno rešiti v smislu Trsta. Povsem prav je rekel, da vsaka vlada more grešiti, in če hoče vendar imeti vsikdar prav, češ, da mora varovati ugled vlade: potem je to molob, kateremu se žrtvujejo narodi. Tako je grešila tudi v Inomostu.

Kdo ne bi pritrdil dru. Hortiau, ko je postavil trditev, da prepir med narodi more nehati le tako, da se vrši pravica?! In dalje: posledice žalostnih dogodkov v Inomostu ne smejo bremeniti narodov, prepad med njimi se ne sme širiti. Isti naj se ne bojujejo med seboj in vlada naj se ne protivi volji narodov! Zbornica pa naj v svoje puste zapisnike vpleta stran, ki jo zahteva pravičnost, ki bo vsem narodom v čast in vsem na korist.

Lepe besede, kaj ne? Le žal, da so le — besede. Beseda je prazna reč brez veljave, zveni lepo in je v istem hipu pozabljena, ako ne stoji na fundamentu, ki ga tvorijo — lastna dejanja. A sedaj vprašamo: kaka so dejanja iste gospode, v katerih imenu je tako lepo govoril dr. Hortis? Zastopnik tržaškega mesta je apeliral na narode, naj bodo pravični; vsaki dan, vsako uro, da, vsako minuto, na vseh koncih in krajih, pa dajajo oni, v katerih imenu je Hortis izrekel rečeni apel, izgled naroda, ki ne zna biti pravičen, ki le v zatiranju družih čuti svojo varnost, in ki se mu le tedaj zdi, da njegove zvezde blišče, ako je — okolo njega tema. Le tedaj se gospoda Hortis in družba čutijo na žarkih svetle luči, če so drugi okolo njih v temi krivice in suženjstva!

Dokler ostanejo gospoda taki, zvenele nam bodo njihove lepe besede le krvava ironija in ne bodo imele veljave pred nikomur, razum morda pred onimi, ki so sami krivični. Zapomajmo naj si: kdor ne zna biti sam pravičen nasproti drugim, ta je zapravlil pravico do tožbe, ako se njemu samemu godi krivica. Ne prihajajte nam torej več s svojimi lepimi besedami, marveč pridite sami enkrat z dejanji, ki nas uverijo, da je oživel v vas plebentit čut pravičnosti do vseh brez izjeme in potem bodo hoteli na vašo stran vsi, kadar bodo videli, da se vam godi krivica.

Torej: lepih italijanskih besed smo želi že dovolj in iste ostajajo brez vsacega vtisa na nas, kar ste izvedeli tudi iz ust govornika, dra. Ferjančiča, ki je neposredno sledil Hortisu. Govor Ferjančičev priobčimo, kolikor možno razsežao.

Namestnik Handel pojde na dopust.

Zaderski »Narodni list« je zvedel iz zanesljivega vira, da pojde dalmatinski namestnik baron Handel dne 12. t. m. na dopust. To bi imel biti oni »trajni dopust«, s katerega se več ne povrne na svoje mesto. Do imenovanja novega namestnika bo vodil namestniške posle dvojni svetnik Nardelli, ki se prve dni t. m. povrne z dopusta.

Drobne politične vesti.

— Nemška južno-zapadna Afrika. Londonskemu »Standardu« poročajo iz Kapstadta, da je položaj naseljenecv v nemški južno-zapadni Afriki zelo resen. V nekem okraju so ustaši umorili petdeset holandskih naseljenecv. Tudi od raznih drugih strani nemška južno-zapadna Afrika prihajajo enake žalostne vesti.

Ministerska kriza v Srbiji. V Srbiji imajo ministersko krizo. Trije ministri so dali svojo ostavko in sicer naučni minister Davidović, pravosodni minister Poličević in minister za javna dela Todorović. Glede p esnovne ministerstva krožijo razni glasovi.

Bolgarija se oborožuje. Iz Sofije poročajo, da se je sobranje v sredo v tajni seji na predlog vojnega ministra Savova posvetovalo radi izvanrednega vojaškega kredita.

Kakor poroča »Danc«, zahteva Savov 42.700.000 levov (frankov) za oboroženje armade. Od teh se porabi 25 milijonov posojila 100 milijonov levov, ki ga je Bolgarija nedavno prejela, 17.700.000 levov ostane pa kakor nezaložen dolg.

Domače vesti.

Imenovanje. Pravni praktikant na deželni sodišču v Gradcu g. dr. Fran Vidovič je imenovan avskultantom za grško-višje sodišče.

Odlikovanje. Cesar je podelil voditelju okrajnega glavarstva v Poreču, namestni-

škemu tajniku Frideriku Renner-ju povodom zaprosenega umirovljenja naslov okrajnega glavarja.

Osebna vest. Gospod namestnik princ Hohenlohe se je večeraj zjutraj povrnil z Dunaja.

Iz Riemanj nam pišejo: Včeraj, sredo, smo imeli zopet pogreb. To je bil že 32. civilni pogreb v naši vasi. Pokopali smo nekega otroka, a zanimivo je, da je bil to eden iz onega malega števila otrok, ki so bili v teku naših homatij krščeni v Šklednju, oziroma v Dolini. Zanimivo je pa to zato, ker je v resnici prišlo, kakor je »Edinost« svojedobno prorokovala. Ko je namreč par v Riemanj bivaajočih — neriemanjecev neslo kratit svoje otroke izven vasi, so menili izvestni krogi, da morejo triumfirati, češ, da je trenotek blizu, ko bo zlomljen naš odpor proti njihovu nasilju. Mi pa smo dobro vedeli, kako se gospoda motijo. »Edinost« je imela prav, ko je trdila, da se je to zgodilo le iz gotovih egoističnih namenov, in je predvidjalo, da se tudi dotični stariši kmalu zopet pridružijo svojim sovaščanom.

Uvodoma omenjeni pogreb priča, da je res tako prišlo. A glede jednega, ki še hodi druge poti, nego mi Riemanjci, se žuje, da skoro zapusti našo vas. To pa zato, ker mu postajajo riemanjska tla vroča radi nekega dogodka, ki pa ni v zvezi z naš, riemanjsko afero. A v to se ne spuščamo dalje, ker ne bomo siliti v zasebne stvari. Le toliko pravimo, da morejo biti izvestni krogi ponosni na zaupnike, ki jih imajo v naši vasi!

Pogreb je vodil zopet naš vaški župan, g. Iv. Berdon, ki uživa v tem težkem boju naše zaupanje in katerega smatramo svojim zastopnikom pred svetom v boju, ki ga bomo za svoje pravo.

Kedaj se naše ljudstvo spametuje? Pišejo nam: Ko bi človek hotel opisati čutila, ki ga prevzemajo, ko sliši slovenske stariše, kako svoje otročiče mučijo z lomljenjem neznosne, pokvarjene italijanščine; ko se slovenski stariši spozabljajo, da so oni stariši, ki jih otroci, njihovi lastni otroci, morajo ubogati — ko bi še hotel povedati, kaj zasluži slovenska mati, ki trdi, da njen mlečnolihi otrok — noče (!!!) govoriti slovenski — ko bi hotel vse to opisati in ožigosati po vrednosti, moral bi namočiti pero v žolč!

Sram me je, da treba vedno ponavljati to tožarenje proti onim starišem, ki vzgojujejo z slovenskih einov — laške janičarje.

Kedaj se vendar, o slovenska mati, spametuješ vsaj toliko, da boš svojo lastno kri učila najprej lastnega svojega jezika in ga boš še le potem, ko bo tega znal, navajala na učenje drugih, tujih jezikov?! Kedaj boš ti, slovenski oče skrbel, da bodo v tvoji družini govorili izključno le oni jezik, katerega bi ti moral ljubiti, ker je jezik tvoje matere?!

Kedaj učaka naš narod časa, ko mu ne bo treba zaskrivati čes pred odpadniki, ki sta jih vzgojila slovenska mati, slovenski oče?!

Zganite se vi vsi, ki ljubite svoj rod, svoj slovenski jezik! In skrbite, da se bo v vaših rodbinah negoval na prvem mestu slovenski jezik! Sadržite pa tudi, da poučite svoje sorodnike, prijatelje in znance o sveti dolžnosti do negovanja našega skupnega materinega jezika!

Ko boste vsi vršili svojo dolžnost, izginejo tudi te prežalostne rekriminacije na tem mestu.

Občinske volitve v Kastvu. O izidu v tretjem razredu smo že sporočili: poštena narodna stranka je zmagala s tako večino, da niti ni govora o kaki opoziciji. Včeraj pa smo prejeli brzojavko, da je bilo v drugem razredu oddanih 169 glasov, ja od teh 166 za narodno stranko. Dalje nam je javila ista brzojavka, da je prvi razred soglasno volil kandidate iste stranke, da torej ni bilo niti enega nasprotnika.

Iz posebnega razloga se radujemo iz sreca na tem izidu. Ne da bi se bili bali kaknega poraza. Ne, občina kastavska je občina narodnih zaslužajev, narodne zavesti. Pomen tega zadnjega impozantnega izraza zaupanja je marveč v djetstvu, da je bil glasoviti Kretič je mešati tudi v tej občini in da sta mu šla na tem brižno na ruko deželni odbor v Poreču in državna uprava. Izid teh volitev, toli sijajen za narodno stranko, je sigurno znamenje, da se iz zrelega semena narodnih izjav in plačencv, ne le ne širi dalje strupeni rastline, marveč da se seme samo v keli pomuši. Kretič in njegova neča-

stita družba so že prekoračili višek svoje žalostne slave, njihova pot vodi nizdolu iz tragični zaključek teh drznih poskusov na demoralizacijo naroda bo le — sramota. Al ta sramota bo padala tudi na njih, ki so tej družbi plačevali in na njih, ki so jo ščitili z avtoriteto svojega službenega položaja. Rudečica naj oblije njih, katerih se ta apostrofa tša!

Še enkrat g. Riccardo Paulin. Iz Podgrada v Istri, dne 30. novembra: Že zadnjič je bilo omenjeno, da je g. Riccardo Paulin prisilil sodne uradnike, da so izstopili iz »Čitalnice«. S tem naj bi pokazali, da so solidarni žnjim, oziroma pokrili naj bi nekako ono »Schmach«, ki se je dogodila g. Paulinu s tem, da ga »Čitalnica« ni hotela vsprejeti med svoje člene. Ob tej priliki je g. Riccardo posebno poudarjal »solidarnost« in »kolegialnost« med gg. uradniki. A prvi, ki je to solidarnost in kolegialnost prelomil na prav nečuten način je bil — ravno g. Paulin. Kakor tudi že omenjeno je g. kontrolorju Štigliču umrla hčerka. Kedo ne bi čutil ob taki priliki s prizadeto rodbino?! Vsakdo skuša vsaj izrazom sožalja olahčati bol prizadetemu ter se potruži rad tistih par sto korakov za krsto do pokopališča. In tej obzirnosti, zahtevani od čuta humanosti in pijetete so se res odzvali vsi naši uradniki, razun edinega g. Riccarda in pa njegovega adjunkta (Italijana). Vsi so šli za krsto. G. Paulinu je bil tudi na dom sporočen čas pogreba, toda mož je imel važnejše opravilo: odišel je bil na — lov.

Kadar je on v zadregi, tedaj veljaj za vse druge solidarnost. On sam pa je v navedenem slučaju hitro pozabil na solidarnost, ker je po smrti prizadeta rodbina znana kakor — narodna! Da bi pa takov-le mogočni Riccardo izražal sožalje Slovenceu, to bi bilo preveč poniževalno za njega — Italijana!

Kakor se čuje, namerava g. Riccardo ustanoviti uradniško »Čitalnico«. Mi jim privoščamo obilo zabave z g. svetovalecem! Samo bojimo se, da se ga prav kmalu nasitijo — kakor so se ga že tudi drugi. Slovenske g. uradnike pa opozarjamo, da je v Podgradu že 30 let stara »Čitalnica«, med katere členi je bilo — in je še — Italijanov in Nemcev — samo, da so možje drugačnega kova. Za g. Paulina pa v tej »Čitalnici« ni prostora! Zato naj si le osnuje drugo! Da vidimo, kaj prinese današnje večerno zborovanje.

Iz Postojne. Naša notranjska metropola se ponaša — poleg svoje svetovnoznane jame, poleg lepe in ugodne lege, poleg ponosa in zavednosti svojih prebivalcev — tudi še nekako z imponujočim številom raznovrstnih društev. Nasprotstva, ki so navetala mej temi društvii iz katerihkoli si bodi vzrokov, so tirala naše javno, zasebno in zabavno življenje v globoki prepad. Ob takih in erakih razmerah je postal namen in pomen naših društev popolnoma iluzoričen. Društva životarije, toliko da gibljejo. Njihovega razpada se sicer še ni prav bati za sedaj, ker jih ščiti precejšnje število členov, vendar ni izključen, ako ostanejo še kaj časa v tem polčuju. Zato se ne smemo čuditi, ako se vedno in vedno porajajo glasi, ki kliče o k spravi! Danes so še redki, šibki in bojazljivi, a utegnejo jutri že tvoriti pretežno skupino, dovolj močno, da misel sprave splava na površje. Ni dvoma, da prihajajo vsi ti glasi iz miroljubnih in simpatičnih ust, tode, kdor koli le površno opazuje naše družabno življenje, ta se ne nadeja mnogo od take pravne akcije, dokler se niso razmere korenito izpremenile.

Vir vsakega zla tiši v malomarni popustljivosti in brezbriznosti vseh onih faktorjev, ki so poklicani v to, da skrbno čuvajo pred vsakernim pojavom — in naj si bo še tako malenkosten — parilnih, vse dobro in plemenito razdirajočih elementov. Ako se je torej grešilo in se še greši proti tej kardinalni točki vsakdanjega življenja, ako že moramo, dasi neradi, javno pripoznati, da danes triumfirajo nad nami kliče, brezvestni, protnarodna in delujoča z najpodlejšim in najnižimi sredstvi, zakaj neki ne popravimo tega svojega pregreška s tem, da kliko zatrejmo prej ko prej, predno se nam je zarila v naš družabni organizem. Čim smo stonli rodoljubno delo, se nam ni bati nadaljnih zmešnjav; mir nam bo zagotovljen. Družabni bojkot temu zloblemu paraststvu! Proč z njimi! Ta misel naj nas vodi na vseh budnih akcijah v prid asanaciji naš h žalostnih razmer!

S takim in enakim postopanjem pa s se ne zagotovimo trajnega vaspela, ako ne za-

Priloga... Zlasti je... petih let... dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Trstu.
Rezervni fond 29.217.694.46 K izplačane odškodnine: 79.324.623.17 K
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajše. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in občnokrajne namene.

Isce se igralec na glasovir za vsako soboto od 9.-12. ure zvečer. Več se poizve pri upravi „Edinosti.“

Oglas.
Javljamo slavnemu općinstvu, da smo otvorili podrum dalmatinskih vina i rakije droparice iz Šibenika od vlastitih proizvodov.
U nadi smo, da će se to slavno općinstvo poslužiti što većim naručbama na veliko, na malo i za obitelji, franko u kući.
Naša će biti zadaća, da slavno općinstvo zadovoljimo u svakom pogledu, umoljavajući is o da se izvoli osobno ili pismeno obratiti kod:
MAKALE & KULUŠIĆ
Gostilnica: Podrum:
„Alia borgata di Sebenico“ ulica Ghiozza br. 19
ulica dele Ponte br. 6

URAR F. PERTOT
Trst, ul. Poste nove 9
priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse Longines, Tavanis itd. kakortudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe.
Izbor ur za birmo
Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

„SANUS“
novi higijenični zobotrebnički disinfektirani parfemirani zaprosen patent se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

Prodajalnica rokovic in kravat A. HUBMANN
Corso 19 — Ustanovlj. 1865 — Corso 19
rokovice glave I. 2 gumba gl. 1, 3 gumbi gl. 1-20
rokovice šved. n. Dante za prati 3 gumbi 1-20
rokovice glave in Dante za dečke za prati 0-80
rokovice z imita kože z meh zaponkami 0-50
rokovice od volne za dame nč. 60, dečke 0-30
rokovice glave I. za gospe z dvojn. sevom 1-40
rokovice od volne za gospe od 80 nč do 1-20
rokovice za častnike gl. 1-10 podč. 0-70
Kravate zadnje novosti.
Rokovice se opere v 24. urah.

Dr. N. Fertilio
specijalist za bolezni nosa, grla in ušes.
Ul. Torre bianca 45 (vokal Torrente). TRST.
ORDINUJE: od 10-12 predp., 3-4 pop. od 4-5 pop. brezplačno.

PRODAJALNICA JESTVIN Ivan Gnot
TRST — ulica Giulia 33 — TRST
Kava, sladkor, testenine, moke — najboljših mlinov, okajeno meso.
Vedno sveže bielo. Konkurenčne cene.

Varstvena znamka: „SIDRO“
LINEMENT CAPSICI COMP.
nadomestek
— pain ekspelerja —
je pripoznano kot izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 80 stot., 1-40 K in po 2 K v vseh lekarnah.
Pri vkupevanju tega povsod preljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtkih z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalen izdelek.
Richterjeva lekarna „pri zlatem orlu“ PRAGA, Elizabetine ulice št. 5, nova. Dnevno razpošiljanje.

V mirodilnici ALOJZIJA MERMOL nasl. LEBAN
v Trstu, ulica Barriera vecchia 18.
se nahaja velik izbor barv, čopičev, pokosti, tiskanih pol za tapetiranje sob, olje za barve, petrolej, spirit za žgati, najfinjši prah proti mrčesom, žveplo in modro galico itd. itd.
podaja redilnega praška za živino.
Neprekošeni
so moji destilacijski aparati za izdelovanje žganja iz žonte na dellegmacio in s pečjo, ki se zvrča. Absolutno čist in aromatičen izdelek, ki se hitro prelije in tudi hitro napolni kakor tudi izprazni, vsled česar je ta stroj v vsaki racionalno delujoči žganjarnici neobhodno potreben. Nerazmerno mali nabavni troški se pokrijejo že s prvo letino. Močna in solidna sestava jamči za mnogoletno trpežnost. Ant. Hoffmann, tov. medenega in kovinskega blaga Praga VII.
Prospekti brezplačno in franko.

Naznanjam, da sem otvoril
zalogo istrskih in dalmat. vin v ulici Cecilia 16 (vokal ul. Ruggero Manna)
Zaloga je vedno preskbljena z vini najboljših kletij. Cene: istrsko po 64 st., belo brisko po 80 st., opolo iz Visa po 72 st., vse franko na dom.
Za obilne naročbe se priporoča
IVAN TONEL

Nad 40-leten vspeh.
Najstarejša medicinska specialiteta naše pokrajine.
PASTIGLIE PRENDINI (od ogolunjene sladke skorje)
Iznajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v TRSTU.
Odlikovane z kolajnami in diplomami na prvih mednarodnih razstavah.
Počasšene s zaupanjem odličnih zdravnikov ter predpisane kot domače zdravilo pri: grlobolu, kašlju, hripavosti, upadanju glasu, kataru.
Zamorejo jih vživati tudi otroci, nadalje pevci, govorniki ter učitelji, da zadobijo čist in svež glas.
NB. Pazite na nepošteno ponarejanja ter zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“.
V škatlicah: v lekarni „Prendini v Trstu“ ter v vseh boljših lekarnah tukaj in v Evropi.

Razprodaja!
Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo
2 gl. 95 nč. krasna garnitura obstoječa iz
14 krasnih dragocenih predmetov in sicer:
1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tud posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom točno urejena s 3 letnim jamstvom in škatlico
1 krasna goldin ali nikljasta okropna verizica s privezom. Pariški sistem.
1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
1 par gumbov za manšete, znamka „Garantie“.
1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtnike.
1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
1 goldin prstan s krasnim kamenom.
1 žepno ogledalo v etvilju.
Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzjetjem ali po naprej poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ
Krakovo - Stradom 17. - Krakovo
Neodgovarjajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika
Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.
Razprodajalci in agenti se sprejemajo.
Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasni žepni album s 15 razgledni cami mesta Krakove.

Otvorilo se je velikansko skladišče ALL'UNIVERSO
Trg Carlo Goldoni 1.
Bogat izbor raznovrstnih površnih sukenj (paletot, ulster) in obleke za moške, dečke in otroke.
Veliki dohodi blaga iz tu in inozemskih tovarn. — Naročbe po meri hitro in točno.
Govori se slovanski. Najugodnejše cene.

Narodni kolek je vdobiti pri upravi „Edinosti“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO.

„Europa“ = „Franklin“
sta najboljša ameriška pisalna stroja ter staneta 30% manje nego drugi.
Edini zastop in zaloga grafični zavod IVAN BATTARA - Trst
ul. sv. Antona — sv. Nikolaja 33
Pomoževalni stroji „Ciclostyle“, teografi ter pripadki Pečati, klišei, napisi za na vrata itd.

Podpirajte!! „Dijaško podporno društvo“ v TRSTU!!

„CHOCOLAT LOBOSITZ“
ČOKOLADE
CAJNO PECIVO
BONBONI
DESERTE
KAKAO
KEKS
KAVINE PRIMESI

KONSTANTIN RUBINIK
Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.
Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljivo plinove mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.
Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

L'Ape, novi aparat za držati plinove mrežice kemično utrjen z neko posebno pokostjo, obvaruje stekla razpokanj, če tudi so na prepihu ter mrežice vsled njih naravne lege trajajo dolgo in dajajo boljšo svetlobo.
L'APE stane 20 novč.
ter se prodaja v edini glavni zalogi v ulici Giulia štev. 33

Zaloga obuvala in čevljarški mojster Josip Stantič
Zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carinskega urada in skladišč, c. kr. priv. lloyd. orož. c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.
TRST. - Ulica Rosario štev. 2. - TRST
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospe, gospe in otroke.
Prodaja najboljša voščila (biks) **Fredin**
Cene nizke. Postrežba točna.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Podružnica v Celovcu. Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pism, priporitet, komunalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Pr. mese. izdaja h vsakemu štebanju.
Polno vplačani akcijski kapital K 1.000.000
Zamenjava in eskomptuje
iztrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kapose.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške žemlinske kavcije.
Daje predjume na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Denarne vloge vsprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ngodalm obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge d dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.